

การใช้บริการอินเทอร์เน็ตของนิสิตในห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นางสาว รุ่งอรุณ ผาสุกสกุล

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-334-577-9

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I19253596

STUDENTS' USE OF INTERNET SERVICES IN CHULALONGKORN UNIVERSITY LIBRARIES

Miss Rung-arun Phasuksakul

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Library and Information Science

Department of Library Science

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 1999

ISBN 974-334-577-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การใช้บริการอินเทอร์เน็ตของนิสิตในห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
โดย นางสาว รุ่งอรุณ ผาสุกสกุล
สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชลธิชา สุทธินิรันดร์กุล

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ม.ร.ว.กัลยา ดิงศภัทย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงลักษณ์ ไม่น่ายกิจ)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชลธิชา สุทธินิรันดร์กุล)

.....
(อาจารย์ ดวงเนตร วงศ์ประทีป)

.....
(อาจารย์ เรืองศรี จุลละจินดา)

รุ่งอรุณ ผาสุกสกุล : การใช้บริการอินเทอร์เน็ตของนิสิตในห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (STUDENTS' USE OF INTERNET SERVICES IN CHULALONGKORN UNIVERSITY LIBRARIES) อ. ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชลธิชา สุทธินิรันดร์กุล, 289 หน้า. ISBN 974-334-577-9.

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้บริการอินเทอร์เน็ตของนิสิตในห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในด้านวัตถุประสงค์ ประสบการณ์การใช้ ความถี่ในการใช้บริการ ประเภทของบริการที่ใช้บนอินเทอร์เน็ต เนื้อหาที่ใช้ รูปแบบของสารนิเทศที่ได้รับ ตลอดจนปัญหาในการใช้บริการ โดยได้ตั้งสมมติฐานไว้ 2 ประการ คือ การใช้บริการอินเทอร์เน็ตแตกต่างกันตามระดับการศึกษา และคณะ/สถาบันที่สังกัด และปัญหาที่นิสิตประสบในระดับมากที่สุด คือ เครื่องคอมพิวเตอร์มีจำนวนไม่เพียงพอ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยแจกแบบสอบถามแก่นิสิตที่ใช้บริการอินเทอร์เน็ตในห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 23 แห่ง จำนวน 481 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน และเป็นแบบสอบถามที่วิเคราะห์ได้ 453 ชุด (ร้อยละ 94.2)

ผลการวิจัยพบว่า 1) นิสิตส่วนใหญ่ใช้บริการอินเทอร์เน็ตในห้องสมุด เพื่อค้นหาข้อมูลที่น่าสนใจ 2) นิสิตส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการใช้อินเทอร์เน็ต 1-2 ปี 3) นิสิตส่วนใหญ่มีความถี่ในการใช้บริการอินเทอร์เน็ตในห้องสมุด 2-3 วันต่อครั้ง 4) บริการที่นิสิตส่วนใหญ่ใช้ คือ บริการเว็ลด์ไวด์เว็บ 5) เนื้อหาที่นิสิตส่วนใหญ่ใช้ คือ กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์กายภาพและเทคโนโลยี 6) นิสิตส่วนใหญ่รับสารนิเทศในรูปแบบข้อความ 7) นิสิตประสบปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาด้านการค้นหาที่นิสิตประสบโดยรวมในระดับมาก คือ ไม่ทราบวิธีการใช้บริการเวโรนิกา ปัญหาด้านการให้บริการที่นิสิตประสบโดยรวมในระดับมาก คือ ไม่สามารถบันทึกข้อมูลลงบนแผ่นดิสเก็ตต์ เนื่องจากห้องสมุดไม่อนุญาต ผลการทดสอบสมมติฐาน ปรากฏว่า ผลการวิจัยมีทั้งสอดคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

#3971483822 : Major LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

KEYWORD : INTERNET SERVICES / CHULALONGKORN UNIVERSITY LIBRARIES

RUNG-ARUN PHASUKSAKUL : STUDENTS' USE OF INTERNET SERVICES IN CHULALONGKORN UNIVERSITY LIBRARIES. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. CHOLTHICHA SUTTHINIRANDKUL, 289 PP. ISBN 974-334-577-9

The objectives of this study were to study the use of the Internet services in Chulalongkorn University Libraries in terms of the purposes of using the Internet service in the library, experience of using the Internet, frequency of use, types of services used, subject and types of information used including the problems encountered by the students in using the Internet service in the library. The hypotheses are students' use of Internet services is varied significantly with education level and faculty and the problem encountered at highest level is the inadequacy of computers in the library.

This study was a survey research in which data was collected from questionnaires given to 481 students using the Internet service in 23 Chulalongkorn University Libraries. 453 questionnaires were returned and analyzed. (94.2%)

The study revealed that : 1) most students use the Internet service for finding information. 2) experience in using the Internet of most students is 1-2 years. 3) frequencies of use is 2-3 days per time. 4) most students use World Wide Web. 5) most students use subjects in physical science and technology. 6) the most types of information obtained are text-based. 7) the students faced various problems at moderate mean average. The research results agree and disagree with hypotheses.

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์

สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อผู้ผลิต *Star Cyy*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Pon A.*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์ และ ให้คำแนะนำจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชลธิชา สุทธินิรันดรกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นงลักษณ์ ไม่น่าয়กิจ ประธานกรรมการ อาจารย์ ดวงเนตร วงศ์ประทีป และ อาจารย์ เรืองศรี จุลละจินดา กรรมการ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ ปรับปรุงแก้ไข และ ให้ข้อเสนอแนะในการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย และ ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้ให้ทุนเป็นค่าใช้จ่ายส่วนหนึ่งในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ รวมทั้งขอขอบคุณบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ได้ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบคุณพี่ๆ และ เพื่อนๆ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจมาโดยตลอด

ขอขอบคุณครอบครัว คุณพ่อ คุณแม่ และ พี่ๆ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจอย่างยิ่ง

คุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ขอมอบแต่บุพการี ครู อาจารย์ และ ผู้มีพระคุณทุกท่าน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รุ่งอรุณ ภาสูกสกุล
พฤษภาคม 2543

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1. บทนำ	
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
สมมติฐานของการวิจัย	6
ตัวแปรของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
วิธีดำเนินการวิจัย	9
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	10
2. ปรัชศน์วรรณกรรม	
ความเป็นมาของอินเทอร์เน็ต	11
บริการบนอินเทอร์เน็ต	13
ความสำคัญของอินเทอร์เน็ตต่อการศึกษา	17
การใช้อินเทอร์เน็ตทางการศึกษา	19
ทรัพยากรบนอินเทอร์เน็ต	21
บริการอินเทอร์เน็ตในห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30
งานวิจัยในต่างประเทศ	30
งานวิจัยในประเทศไทย	34
สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38
3. วิธีดำเนินการวิจัย	
การศึกษาวรรณกรรมและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	43
การกำหนดขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	43
การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล	48

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1. ลักษณะการจัดบริการอินเทอร์เน็ตในห้องสมุด	28
2. จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามห้องสมุด	47
3. จำนวนกลุ่มตัวอย่าง และแบบสอบถามที่ได้รับคืนและนำมาวิเคราะห์ จำแนกตามห้องสมุดที่นิสิตใช้บริการอินเทอร์เน็ต	57
4. คณะ/สถาบันที่สังกัดของนิสิต จำแนกตามห้องสมุดที่นิสิตใช้บริการอินเทอร์เน็ต	60
5. ระดับการศึกษาของนิสิต	62
6. ระดับการศึกษาและคณะ/สถาบันที่สังกัดของนิสิต	64
7. สาขาวิชาที่สังกัดของนิสิต	65
8. วัตถุประสงค์ในการใช้บริการอินเทอร์เน็ตในห้องสมุด จำแนกตามระดับการศึกษา	74
9. วัตถุประสงค์ในการใช้บริการอินเทอร์เน็ตในห้องสมุด จำแนกตามคณะ/สถาบันที่สังกัด	81
10. ประสบการณ์ในการใช้อินเทอร์เน็ต จำแนกตามระดับการศึกษา	84
11. ประสบการณ์ในการใช้อินเทอร์เน็ต จำแนกตามคณะ/สถาบันที่สังกัด	88
12. ความถี่ในการใช้บริการอินเทอร์เน็ตในห้องสมุด จำแนกตามระดับการศึกษา	90
13. ความถี่ในการใช้บริการอินเทอร์เน็ตในห้องสมุด จำแนกตามคณะ/สถาบันที่สังกัด	94
14. บริการบนอินเทอร์เน็ตที่ใช้ในห้องสมุด จำแนกตามระดับการศึกษา	96
15. บริการบนอินเทอร์เน็ตที่ใช้ในห้องสมุด จำแนกตามคณะ/สถาบันที่สังกัด	101
16. สถานที่ที่นิสิตติดต่อเข้าใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ระยะไกล จำแนกตามระดับการศึกษา ...	103
17. สถานที่ที่นิสิตติดต่อเข้าใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ระยะไกล จำแนกตามคณะ/สถาบันที่สังกัด	107
18. สถานที่ที่นิสิตใช้บริการออนไลน์ย้ายแฟ้มข้อมูล จำแนกตามระดับการศึกษา	110
19. สถานที่ที่นิสิตใช้บริการออนไลน์ย้ายแฟ้มข้อมูล จำแนกตามคณะ/สถาบันที่สังกัด	113
20. เนื้อหาที่นิสิตใช้ จำแนกตามระดับการศึกษา	116
21. เนื้อหาที่นิสิตใช้ จำแนกตามคณะ/สถาบันที่สังกัด	122
22. เนื้อหากลุ่มสาขามนุษยศาสตร์ที่นิสิตใช้ จำแนกตามระดับการศึกษา	124
23. เนื้อหากลุ่มสาขามนุษยศาสตร์ที่นิสิตใช้ จำแนกตามคณะ/สถาบันที่สังกัด	128
24. เนื้อหากลุ่มสาขาสังคมศาสตร์ที่นิสิตใช้ จำแนกตามระดับการศึกษา	130
25. เนื้อหากลุ่มสาขาสังคมศาสตร์ที่นิสิตใช้ จำแนกตามคณะ/สถาบันที่สังกัด	135

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
26. เนื้อหากลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพที่นิสิตใช้ จำแนกตามระดับการศึกษา	138
27. เนื้อหากลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพที่นิสิตใช้ จำแนกตามคณะ/สถาบันที่สังกัด ...	142
28. เนื้อหากลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์กายภาพและเทคโนโลยีที่นิสิตใช้ จำแนกตามระดับการศึกษา	145
29. เนื้อหากลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์กายภาพและเทคโนโลยีที่นิสิตใช้ จำแนกตามคณะ/สถาบันที่สังกัด	150
30. รูปแบบของสารนิเทศที่นิสิตได้รับ จำแนกตามระดับการศึกษา	153
31. รูปแบบของสารนิเทศที่นิสิตได้รับ จำแนกตามคณะ/สถาบันที่สังกัด	159
32. ปัญหาในการใช้บริการอินเทอร์เน็ตในห้องสมุด จำแนกตามห้องสมุดที่นิสิตใช้บริการ	161
33. ปัญหาด้านการค้น จำแนกตามห้องสมุด	169
34. ปัญหาด้านการให้บริการ จำแนกตามห้องสมุด	179

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย